

ПАМ'ЯТКИ ТА ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ м. БЕРДЯНСЬК

№ п.п.	Назва об'єкту	Датування	Адреса	Категорія	Вид об'єкта	№ наказу про взяття на державний облік	Охор. №	Пропонована назва, датування, адреса, категорія, вид
ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ДЕРЖАВНОМУ ОБЛІКУ								
1.	Пам'ятник на честь льотчиків-земляків	1941-1945 рр.	вул. Володимира Довганюка ріг пр.Східний	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1291	1941-1945 рр., 1975 р.
2.	Будинок колишнього чотирикласного училища, де жила мати В.І. Леніна з дочкою у 1911 р.	1911 р.	вул. Володимира Хавкіна, 2/3	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1120	Пропонований до зняття з державного обліку за видовою ознакою історичний, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Пропонований до постановки на державний облік: Будівля чотирикласного училища поч. ХХ ст.

								архітектури
3.	Пам'ятний знак на честь моряків Азовської флотилії	1943 р.	вул. Горького, перед учбовим корпусом БДПУ № 5-а	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1292	1941-1945 рр., 1975 р.
4.	Пам'ятник на честь 150-річчя порту	1980 р.	вул. Горького 13/7	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 23.10.1984 № 354	1730	
5.	Будинок, в якому жили Марія Олександрівна та Ганна Іллівна Ульянови	1909 - 1910 рр.	вул. Гостинна, 21	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 23.11.1985 № 434	2217	<p>Пропонований до зняття з державного обліку за видовою ознакою історичний, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».</p> <p>Пропонований до постановки на державний облік: Особняк К.К. Ісаєва 1909 - 1910 рр. архітектури, історії</p>
6.	Пам'ятник членам Першої	1918 р.,	пл. Єдності	місцевого	монументал	Рішення Запорізького	1282	Пропонований до

	Бердянської Ради	1976 р.		значення	бне мистецтво	обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580		зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»
7.	Пам'ятник жертвам нападу банди Махна	1920 р.	пр. Західний, 3, біля ЗОШ № 9	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1283	пр. Західний, 4, біля ЗОШ № 9 12.12.1920 р., 1975 р.
8.	Могила невідомого солдата та пам'ятник воїнам-землякам	1941-1945 рр.	пр. Західний, на узвозі, напроти католицького храму	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1288	Меморіальний комплекс на честь воїнів, загиблих на фронтах Другої світової війни
9.	Будинок, в якому знаходився оборонний пункт червоних партизанів	1920 р.	вул. Земська, 18	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	50	Пропонований до зняття з державного обліку за видовою ознакою історичний, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного

								<p>(нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».</p> <p>Пропонований до постановки на державний облік: Будинок земської управи 1860-і рр. архітектури</p>
10.	Будинок, в якому проходили збори бердянських більшовиків	1917 р.	вул. Італійська, 93	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	47	<p>Пропонований до зняття з державного обліку за видовою ознакою історичний, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».</p> <p>Пропонується до постановки на облік: Будинок житловий кін. ХІХ – поч. ХХ</p>

								ст. архітектури
11.	Братська могила борців за радянську владу	1920 р.	Кладовище №1, поле № 23	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55.	52	Пропонований до зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».
12.	Братська могила жертв фашизму	1941-1943 рр.	Кладовище № 1, поле № 23	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1289	Братська могила мирних жителів, загиблих в період окупації міста, 1941-1943 рр. вул. Військовий Городок-2, 11
13.	Братська могила партизан	1919 р.	Кладовище № 1, поле № 16	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 02.07.1992 № 150	3953	Пропонований до зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського)

								тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». вул. Військовий Городок-2, 11
14.	Братська могила радянських воїнів	1941-1943 рр.	Кладовище № 1, поле № 13	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	54	Братська могила захисників Вітчизни 1941-1943 рр. вул. Військовий Городок-2, 11
15.	Братська могила членів Першої Бердянської Ради	1918 р.	Кладовище № 1, поле № 23	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	51	Пропонований до зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». вул. Військовий Городок-2, 11
16.	Могила Героя Радянського Союзу Євстаф'єва Г.О.	1924-1975 рр.	Кладовище № 1, поле № 12	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1284	вул. Військовий Городок-2, 11

17.	Могила Зінківського К.М. – педагога та перекладача	1873-1959 рр.	Кладовище № 1, поле № 17	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1116	вул. Військовий Городок-2, 11
18.	Могила Т.А. Зінківського - українського письменника	1861-1891 рр.	Кладовище № 1, поле № 15	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1117	вул. Військовий Городок-2, 11
19.	Могила Героя Радянського Союзу Москвиченка М.П.	1907-1977 рр.	Кладовище № 1, поле № 23	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1285	вул. Військовий Городок-2, 11
20.	Могила Героя Радянського Союзу Руденка О.К.	1910-1964 рр.	Кладовище № 1, поле № 10	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1122	вул. Військовий Городок-2, 11
21.	Могила Героя Радянського Союзу Тищенко М.М.	1906-1952 рр.	Кладовище № 1, поле № 22	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1121	вул. Військовий Городок-2, 11
22.	Могила Героя Радянського Союзу Чубаря Д. Г.	1906-1974 рр.	Кладовище № 1, поле № 14	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1286	вул. Військовий Городок-2, 11
23.	Могила Героя Радянського	1924-1976 рр.	Кладовище № 1,	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного	1287	вул. Військовий Городок-2, 11,

	Союзу А.М. Щербака		поле № 8			виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580		кладовище № 1, сектор № 8
24.	Могила командира партизанського загону періоду громадянської війни Голіка Г.З.	1876 - 1948 рр.	Кладовище № 1	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	55	Пропонований до зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». вул. Військовий Городок-2, 11
25.	Могила М. О. Григоренка кавалера ордена Слави трьох ступенів	1918-1987 рр.	Кладовище № 2, поле № 1	місцевого значення	історичний	Розпорядження представника Президента України в Запорізькій обл. від 02.07.1992 № 150	3954	вул. Петровський шлях
26.	Пам'ятник на честь воїнів-рибалок	1941 - 1945 рр.	вул. Макарова, Бердянська коса	місцевого значення	історичний	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1290	
27.	Братська могила жертв фашизму	1941 р.	Мерлікова балка	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	53	Братська могила мирних жителів, страчених німецькими окупантами восени

								1941 р.
28.	Могила підполковника О.В. Іванова - підполковника 248-ї стрілецької дивізії 28-ї армії Південного фронту	1906 - 1943 рр.	вул. Підгірна, 64-а	місцевого значення	історичний	Розпорядження представника Президента України в Запорізькій обл. від 02.07.1992 № 150	3955	
29.	Пам'ятник Руднєвій Є.М. - Герою Радянського Союзу	1920-1944 рр., 1984 р.	пр.Праці, 24	місцевого значення	монументал ьне мистецтво	від 31.12.1986 № 474	2466	
30.	Пам'ятник П.П. Шмідту керівнику повстання на крейсері «Очаків»	1867-1906 рр., 1973 р.	пр.Праці, парк ім. П.П. Шмідта	місцевого значення	монументал ьне мистецтво	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 22.12.1982 № 580	1296	
31.	Братська могила моряків- десантників	1943 р.	пр.Праці, парк ім. Шмідта	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1115	
32.	Пам'ятник П.Д. Осипенко	1907-1939 рр., 1953 р.	пл. Привокзальна, пр.Східний, між № 208 - № 210	місцевого значення	монументал ьне мистецтво	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	59	
33.	Пам'ятник О.С. Пушкіну російському поету	1799-1837 рр., 1967 р.	парк ім. Пушкіна	місцевого значення	монументал ьне мистецтво	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	60	
34.	Будинок, у якому жили М.О. Ульянова та Г.І. Ульянова	1911 р.	вул. Університетська, 9	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1119	Пропонований до зняття з державного обліку, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про

								<p>засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».</p> <p>Пропонований до постановки на державний облік: Будинок житловий хліботорговця Куппа кін. ХІХ ст.</p>
35.	Будинок, в якому проходили засідання Першої Бердянської більшовицької Ради робітничих, селянських і солдатських депутатів	10.12.1917-18.04.1918 рр.	вул. Університетська, 39	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	46	<p>Пропонований до зняття з державного обліку за видовою ознакою історичний, як такий, що підпадає під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки».</p>

								Пропонований до постановки на державний облік: Будинок купця Єзрубільського архітектура
36.	Пам'ятник І.І. Бродському	1884-1939 рр., 1979 р.	вул. Центральна, 29	місцевого значення	монументальне мистецтво	Рішення Запорізького обласного виконавчого комітету від 23.10. 1984 № 354	1732	
37.	Будинок чоловічої гімназії, в якій навчався один з керівників Севастопольського збройного повстання 1905 року П.П. Шмідт	1876-1880 рр.	вул. Шмідта, 4	національного значення	історичний	Постанова Кабінету Міністрів від 03.09.2009 № 928	080004-Н	історії національного значення, архітектури місцевого значення
38.	Будинок, в якому жив П.П. Шмідт - керівник повстання на крейсері «Очаків»	1876-1880 рр.	вул. Шмідта, 8	місцевого значення	історичний	Рішення виконавчого комітету Запорізької обласної ради депутатів трудящих від 10.02.1971 № 55	1118	

ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ЩО ПРОПОНУЮТЬСЯ ДО ВЗЯТТЯ НА ДЕРЖАВНИЙ ОБЛІК

39.	Готель «Пальміра»	1905 р.	пр.Азовський, 14		архітектури			
40.	Адміністративний будинок	поч. ХХ ст.	пр.Азовський, 23		архітектури			
41.	Будинок культури	1950-і рр.	пр.Азовський, 37 / вул. Земська, 9		архітектури			
42.	Житловий будинок	кін. ХІХ ст.	вул. Гагаріна, 1 / вул. Рудневої, 2		архітектури			

43.	Промислова будівля	поч. XX ст.	вул. Гагаріна, 7		архітектури			
44.	Особняк Тумаркіна	поч. XX ст.	вул. Захисників України, 10		архітектури			
45.	Будинок житловий	кін. XIX – поч. XX ст.	вул. Захисників України, 23		архітектури			
46.	Каплиця купців Костянтинових	поч. XX ст.	вул. Військовий Городок-2, 11, кладовище №1		архітектури			
47.	Могила В.К. Крижановського	1805 - 24.07.1883	вул. Військовий Городок-2, 11, кладовище №1		історичний			
48.	Братська могила жертв фашизму	1941-1945 рр.	вул. Військовий Городок-2, 11, кладовище №1		історичний			
49.	Будинок житловий	поч. XX ст.	вул. Земська, 3		архітектури			
50.	Караїмська кенаса	поч. XX ст.	вул. Земська, 16-а		архітектури			
51.	Будинок Гаєвського - голови земської управи і бердянського дворянства	кін. XIX ст.	вул. Земська, 21 / вул. Центральна, 38		архітектури			
52.	Будинок житловий	поч. XX ст.	вул. Земська, 42		архітектури			
53.	Будинок священика	поч. XX ст.	вул. Земська, 49		архітектури			
54.	Будинок лікаря Кернера	кін. XIX – поч. XX ст.	вул. Італійська, 32		архітектури			
55.	Будинок житловий	поч. XX ст.	вул. Італійська, 34		архітектури			
56.	Будинок лікаря Топалова	кін. XIX –	вул. Італійська,		архітектури			

		поч. XX ст.	37					
57.	Будинок інженера Джавахова А.І.	кін. XIX ст.	вул. Італійська, 61		архітектури			
58.	Будинок купця Виродова	поч. XX ст.	вул. Італійська, 72		архітектури			
59.	Будинок житловий	поч. XX ст.	вул. Італійська, 81		архітектури			
60.	Особняк	кін. XIX – поч. XX ст.	вул. Консульська, 75 д		архітектури			
61.	Костянтинівське училище	кін. XIX ст.	вул. Корабельна, 1 / вул. Меотиди, 24		архітектури			
62.	Будинок лікаря-венеролога Манькіна	кін. XIX – поч. XX ст.	вул. Лютеранська, 20		архітектури			
	Комплекс Лютеранської кірхи	1901-1903 рр.	вул. Лютеранська, 21 / вул. Центральна, 40		архітектури			
63.	Лютеранське училище	1901-1903 рр.	вул. Лютеранська, 21 / вул. Центральна, 40		архітектури			
64.	Лютеранська кірха	1901-1903 рр.	вул. Лютеранська, 21 / вул. Центральна, 40		архітектури			
65.	Господарча споруда	1901-1903 рр.	вул. Лютеранська, 21 / вул. Центральна, 40		архітектури			
66.	Маяк	1838 р.	вул. Макарова, Бердянська коса		архітектури			

67.	Млин	кін. XIX ст.	вул. Некрасова		архітектури			
68.	Будівля адміністративна	1950-і рр.	пр. Перемоги, 1		архітектури			
69.	Будинок купця Головкова	кін. XIX – поч. XX ст.	пр. Перемоги, 3		архітектури			
70.	Адміністративна будівля	1850-і рр.	пр. Перемоги, 4		архітектури			
71.	Будинок купця Шнея	поч. XX ст.	пр. Перемоги, 15		архітектури			
72.	Могила Є.М. Кунгурцева – двічі героя Радянського Союзу	03.10.1921 – 11.05.2000	вул. Петровський шлях, кладовище №2		історичний			
73.	Будинок Голобородька, в якому до 1917 р. знаходилося реальне училище	II пол. XIX ст.	вул. Портова, 3		історії, архітектури			
74.	Маяк	1902 р.	вул. Потійська		архітектури			
75.	Будинок житловий	сер. XIX ст.	пр. Праці, 39 / вул. Університетська, 14		архітектури			
76.	Будівля училища та гімназії	поч. XX ст., 1913-1916 рр., 1917-1919 рр.	вул. Пушкіна, 2		архітектури, історії			
77.	Будинок житловий	1930-і рр.	вул. Свободи, 1		архітектури			
78.	Будинок житловий	поч. XX ст.	вул. Свободи, 42		архітектури			
79.	Банк	поч. XX ст.	вул. Свободи, 63		архітектури			

80.	Будинок Покровської церкви	1860 - ті рр.	пр. Східний, 103		архітектури			
81.	Дача Джона Грієвза	поч. ХХ ст.	бул. Тінистий / вул. Котляревського		архітектури			
82.	Будівля санаторію	1930-і рр.	бул. Тінистий / вул. Котляревського		архітектури			
83.	Будинок німця Янца	кін. ХІХ – поч. ХХ ст.	вул. Університетська, 23		архітектури			
84.	Будинок Езрубільського	поч. ХХ ст.	вул. Університетська, 41		архітектури			
85.	Будинок житловий	кін. ХІХ ст.	вул. Шевченка, 4		архітектури			
86.	Будинок житловий	кін. ХІХ ст.	вул. Шевченка, 4		архітектури			
87.	Будівля адміністративна	кін. ХІХ – поч. ХХ ст.	вул. Шевченка, 12 / вул. Центральна, 11		архітектури			
88.	Христоріздвяна церква	1912-1913 рр.	вул. Шевченка, 30		архітектури			
	Комплекс дитячого садку	1950-і рр.	вул. Шмідта, 12 / пр. Праці, 38		архітектури, монументального мистецтва			
89.	Будівля дитячого садку	1950-і рр.	вул. Шмідта, 12 / пр. Праці, 38		архітектури			
90.	Діти з м'ячем	1950-і рр.	вул. Шмідта, 12 / пр. Праці, 38		монументальне мистецтво			
91.	Діти на велосипеді	1950-і рр.	вул. Шмідта, 12 /		монументал			

			пр. Праці, 38		ьне мистецтво			
92.	Діти під грибком	1950-і рр.	вул. Шмідта, 12 / пр. Праці, 38		монументал ьне мистецтво			
93.	Курган №1 (Високий Шпиль)		Розташований на північно-східній околиця міста, на західному краю узбіччя траси з Бердянська до с. Старопетрівка, в 370 м на північний схід від північно-східного краю міського кладовища №2. Опорна точка має координати: X – 364137.796 Y – 5186314.566		археологічн ий			
94.	Курган №3		Знаходиться в східній частині міста, на північному краю земельної ділянки, в 1600 м на захід від західного краю кладовища №2. Опорна точка має координати:		археологічн ий			

			X – 361156.279 Y – 5186161.729					
	Курганний могильник у складі курганів №5, 6		Знаходиться у північно-західній частині міста, на північно-східному куті земельної ділянки, в 170-350 м на північ від будинку контори.		археологічний			
95.	Курган №5		Знаходиться у північно-західній частині міста, на північно-східному куті земельної ділянки, в 170-350 м на північ від будинку контори. Опорна точка має координати: X-355422.923 Y-5186191.408		археологічний			
96.	Курган №6		Знаходиться у північно-західній частині міста, на північно-східному куті земельної		археологічний			

			ділянки, в 170-350 м на північ від будинку контори. Опорна точка має координати: X-355677.888 Y-5186268.163					
97.	Курган №13		Знаходиться у східній частині міста. За 1500 м на схід від східного краю селища Ботанічне. Опорна точка має координати: X-365340.381 Y-5183665.430		археологічний			
98.	Поселення №87	II – IV н.е.	Розташоване над заплавою на відстані 150-200 м на південь від дороги м. Бердянськ – с. Старопетрівка		археологічний			
99.	Поселення Близній Шпіль (Солодкий лиман).	II тис. до н.е.	Розташоване на північно-східній околиці міста, на мису		археологічний			